

จิตราภา ภูมิพลบุตร. "สมการที่เหมาะสมในการทำงานยผลลัพธ์ทางการเรียนของนิสิต
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย." วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต แผนก
วิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523.

เดชา ศรีพัฒนาภูล. "ความต้องการการรับเข้าและการได้โอกาสศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา."
ข่าวสารวิจัยการศึกษา 3(มกราคม 2523): 7-12.

พศนีย์ บังเกดและสมภพ ถาวรยิ่ง. การวิเคราะห์เกรดชั้นและคอร์สเขียน. กรุงเทพมหานคร
พิมพ์ที่ศิลปกร์เขน เดอร์การพิมพ์, 2525.

ประคอง ประลักษณ์พิพ. "การศึกษาองค์ประกอบของนักเรียนที่มีโอกาสเข้าศึกษาต่อในชั้นมัธยม
ศึกษาตอนปลายในภาคเหนือ." วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต แผนกวิชาแนะแนว
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์ วิโรจน์ ประสานมิตร, 2521.

ปุริชัย เปี่ยมสมบูรณ์. การวิเคราะห์เล้นよいทางสังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์.
คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนาบริหารศาสตร์, 2524.

พิศเพลิน เขียวหวาน. "องค์ประกอบบางประการที่เกี่ยวข้องกับสมดุลย์ผลทางการศึกษาของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย." วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต แผนกวิชาวิจัยการ
ศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521.

มหาวิทยาลัย, หน่วยมหาวิทยาลัย. ระเบียบการสอบคัดเลือกเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบัน
การศึกษาชั้นอุดมศึกษาของรัฐ ประจำปี การศึกษา 2525-2526. กรุงเทพมหานคร
สำนักพิมพ์อักษร เจริญพัฒนา, 2524.

วิเชียร เกตุสิงห์. "องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาและผลการศึกษา
ในสถาบันอุดมศึกษา." วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต แผนกวิชาวิจัยและพัฒนา
หลักสูตร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์ วิโรจน์ ประสานมิตร, 2523.

สุชาติ ประลักษณ์รัตน์. การวิเคราะห์เล้นทาง. คณะสังกัดประยุกต์ สถาบันบัณฑิตพัฒนาบริหาร
ศาสตร์, 2523. (อัดสำเนา 23 หน้า)

สุภารัตน์ ชันทรานิช. "งานวิจัยบางเรื่องเกี่ยวกับการมัธยมศึกษาในประเทศไทยระหว่างปี
2521-2522." วารสารการวิจัยทางการศึกษา 10(กันยายน 2523): 15

- สุรเดช ปนาทกุล. "ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมในครอบครัวกับผลลัพธ์ของนักศึกษาผู้ไทยแบบเบ็ดเตล็ด." วิทยานิพนอปติญาณฑาบัณฑิต แผนกวิชาบริษัทการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520.
- สุรศักดิ์ ออมรัตนศักดิ์. "การวิเคราะห์องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลลัพธ์ทางการเรียนของนักเรียนขั้นประถมศึกษาที่ปี 4 ในภาคกลาง." วิทยานิพนอปติญาณฑาบัณฑิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทร์ ประจำปี 2521.
- อาท พันพิพารรณ. "การใช้วิธีทางสถิติในการศึกษาลักษณะที่เหมาะสมกับความสามารถทางการศึกษาของนักเรียนเพื่อสอนเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา." วิทยานิพนอปติญาณฑาบัณฑิต แผนกวิชาสถิติ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525.
- อุฐุมพร ทองอุ่นไทย. วิธีวิเคราะห์ตัวประกอบ. ภาควิชาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.
- Alwin, D.F. and Hauser, R.M. "The Decomposition of Effects in Path Analysis." American Sociological Review. 40 (1975) :37-47.
- C.C. Li. "The Concept of Path Coefficient and Its Impact on Population Genetics." Biometric (1956) : 190-210.
- Charles E. Bidwell, John D. Kasada. "School District Organization and Student Achievement." American Sociological Review. 40 (February 1975) : 55-70.
- Ching Chun Li. Path Analysis. 2 Vols. U.S.A. The Boxwood Press, 1977.
- Dael Wolfle. "Educational Opportunity Measured Intellegence and Social Background." Education Economy and Society pp. 216-239. New York, The Free Press, 1971.
- David G. Klingbaum, Lawrence L. Kupper. Applied Regression Analysis and Other Multivariable Methods. xv, 556 p. 1978.
- Duncan; Otis Dudley. "Path Analysis: Sociological Examples." American Journal of Sociology 72(July 1966) : 1-16
- Gary D. Lafree. "Male Power and Female Victimization: Toward a Theory of Interracial Rape." American Journal of Sociology

88(September 1982) L 311-327.

H.M. Blalock, JR. Causal Models in The Social Sciences. Printed in the United States of American, 1972.

Jae-On Kim Frank J. Kohont. "Special Topics in general Linear Models." Statistical Package for the Social Sciences 2d ed. New York, McGraw-Hill Book (C 1975) : 367-397.

Jae-On Kim "Multivativariate Analysis of Ordinal Variables." American Journal of Sociology. 81 (1968) :261-296.

James G. Anderson. "Causal Models in Educational Research: Recursive Models." American Educational Research Journal 11 (Winter 1974) : 29-39.

John A. Centra and David A. Patter. "School and Teacher Effects: An Interrelation Model." Review of Education Research 50 (Summer 1980) : 273-291.

Kendall, Sir Maurice and C.A. O'Muircheartaigh. "Path Analysis and Model Building." world Fertility Survey, Technical Bulletins (March 1977) : 1-27.

Kerlinger, F.N. and E. Pedhazer. Multiple Regression in Behavioral Research, pp. 534 New York. Holt, Rinehart and Winston, Inc, 1973.

Malcolm E. Turner and Charles D. Stevens. "The Regression Analysis of Causal Paths." Biometrics (June 1959) : 237-258.

Michael S. Bassis. "The Campus as a Frog Pond: A Theoretical and Empirical Reassessment." American Journal Sociology 82(1977) : 1318-1327.

Nonglak Wiratchai. Causal Modelling of Social Variables: Determinants of "Power" of Occupation, 1977.

R. Gary Bridge, Charles M. Judd, Peter R. Moock. The Determinants of Educational Outcome. United States of America: Ballinger Publishing Company, 1979.

Richard P. Boyle. "Path Analysis and Ordinal Data." American Journal of Sociology. (1975) : 461-479.

Sewall Wright. "Path Coefficients and Path Regressions: Alternative or Complementary Concepts." Biometrics. (June 1960) : 189-202.

William H. Sewell, Archibald O Haller and Georgew. Ohlendorf. "The Educational and early Occupational Status Attainment Process: Replication and Revision." American Sociological Review 35(December 1970) : 1014-1027.

ກາຄົມນວກ

ก. สัญญาลักษณ์และรหัสของตัวแปรที่ใช้ในการวิเคราะห์อิทธิพลของปัจจัยทางการศึกษาที่มีต่อผลการสอบคัดเลือกของนิสิตคณะแพทยศาสตร์มีดังนี้

ตัวแปร	สัญญาลักษณ์	รายละเอียดการวัด
การศึกษาของบิดา	x9	0 = ไม่ได้ศึกษา 4 = ชั้นประถมศึกษา
การศึกษาของมารดา	x12	7 = ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น 12 = เครื่องอุปกรณ์ศึกษา 14 = อนุปริญญา 16 = ปริญญาตรี 18 = ปริญญาโท 20 = ปริญญาเอก
อาชีพของบิดา	x10	1 = เจ้าของกิจการหรือพ่อค้า
อาชีพของมารดา	x13	0 = อาชีพอื่น ๆ ที่ไม่ใช่เจ้าของกิจการหรือพ่อค้า
รายได้ของบิดา	x11	0 = ไม่มีรายได้เพรำะถึงแ阁ํกรรม
รายได้ของมารดา	x14	1 = ต่ำกว่า 1,000 บาท 2 = 1,001-2,000 3 = 2,001-3,000 4 = 3,001-4,000 5 = 4,001-5,000 6 = 5,001-6,000 7 = 6,001-7,000 8 = มากกว่า 7,000 บาท
สภาพเศรษฐกิจสังคมของครอบครัว	v94	จากการวิเคราะห์องค์ประกอบของตัวแปร x9, x10, x11, x12, x14

ตัวแปร	สัญลักษณ์	รายละเอียดการวัด
ภูมิลักษณะ	X15	0 = ไม่ใช่กรุงเทพมหานคร 1 = กรุงเทพมหานคร
เชื้อชาติ	X4	0 = เชื้อชาติจีน 1 = เชื้อชาติไทย
อายุ	X3	วัดเป็นจำนวนเต็มเดือน
เพศ	X2	0 = หญิง 1 = ชาย
ผลการเรียนในชั้น ม.ศ. ปลาย	X8	วัดเป็นเกรดเฉลี่ยเทิร์ม 4
การเรียนกว่าวิชา	X7	0 = ไม่ได้เรียนกว่าวิชา 1 = เรียนกว่าวิชา
ขันดับการเลือกคณะแพทยศาสตร์	X6	มีขันดับการเลือก 1 ถึง 6 ขันดับ
ครั้งที่การสอบ	X5	จำนวนครั้งในการสอบคัดเลือก
ประเภทของโรงเรียน	X16	0 = ไม่ใช่โรงเรียนรัฐบาล 1 = โรงเรียนรัฐบาล
ตัวชี้ของโรงเรียน	X18	0 = ไม่ใช่กรุงเทพมหานคร 1 = กรุงเทพมหานคร
ขนาดของชั้นเรียน ม.ศ. ปลาย	V22	วัดเป็นสัดส่วนจำนวนนักเรียนชั้นม.ศ. ปลายต่อครุภัณฑ์คน
เปอร์เซนต์ของครูที่มีคุณวุฒิปริญญาตรีขึ้นไป	V289	วัดเป็นเปอร์เซนต์ของจำนวนครูที่มีคุณวุฒิปริญญาตรีขึ้นไป
เปอร์เซนต์ของครูที่มีประสบการณ์การสอน - 10 ปีขึ้นไป	V26	วัดเป็นเปอร์เซนต์ของจำนวนครูที่มีประสบการณ์การสอน 10 ปีขึ้นไป
คะแนนคณิตศาสตร์ กศ.	Y1	จากคะแนนเต็ม 100
คะแนนเคมี	Y2	จากคะแนนเต็ม 100
คะแนนฟิสิกส์	Y3	จากคะแนนเต็ม 100

หัวแบบ	สัญลักษณ์	รายละเอียดการวัด
คะแนนภาษาอังกฤษ กข.	Y4	จากคะแนนเต็ม 100
คะแนนชีววิทยา	Y5	จากคะแนนเต็ม 100
คะแนนรวมทุกวิชา	Y6	จากคะแนนเต็ม 500
คะแนนกลุ่มวิชาคณิตศาสตร์	Y13	จากการวิเคราะห์องค์ประกอบของ หัวแบบ Y1, Y2, Y3

ข. วิธีการวิเคราะห์อิทธิพลทางตรงและทางอ้อมจากแผนภาพ 2.1 โดยละเอียดดังนี้

$$Z1 = r_{21} Z2 + \epsilon_1 \quad (1)$$

$$Z2 = r_{21} Z1 + \epsilon_2 \quad (2)$$

$$Z3 = P_{31} Z1 + P_{32} Z2 + \epsilon_3 \quad (3)$$

$$Z4 = P_{41} Z1 + P_{42} Z2 + P_{43} Z3 + \epsilon_4 \quad (4)$$

$$Z5 = P_{51} Z1 + P_{52} Z2 + P_{53} Z3 + P_{54} Z4 + \epsilon_5 \quad (5)$$

$$Z6 = P_{61} Z1 + P_{62} Z2 + P_{63} Z3 + P_{64} Z4 + P_{65} Z5 + \epsilon_6 \quad (6)$$

$$Z7 = P_{71} Z1 + P_{72} Z2 + P_{73} Z3 + P_{74} Z4 + P_{75} Z5 + P_{76} Z6 + \epsilon_7 \quad (7)$$

$$\begin{aligned} \text{จาก (3)} \quad Z3 &= P_{31} Z1 + P_{32} (r_{21} Z1 + \epsilon_2) + \epsilon_3 \\ &= P_{31} Z1 + P_{32} r_{21} Z1 + P_{32} \epsilon_2 + \epsilon_3 \\ &= (P_{31} + P_{32} r_{21}) Z1 + (P_{32} \epsilon_2 + \epsilon_3) \\ &= q_{31} Z1 + \epsilon_3' \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{ในที่นี่ } q_{31} &= P_{31} + P_{32} r_{21} \\ &= \text{อิทธิพลรวมของ } Z1 \text{ ที่มีต่อ } Z3 \end{aligned}$$

$$P_{31} = \text{อิทธิพลทางตรงของ } Z1 \text{ ที่มีต่อ } Z3$$

$$P_{32} r_{21} = \text{อิทธิพลทางอ้อมของ } Z1 \text{ ที่มีต่อ } Z3 \text{ ผ่าน } Z2$$

$$\text{นั่นคือ } P_{32} r_{21} = q_{31} - P_{31} \quad (8)$$

$$\begin{aligned}
 \text{จาก (4)} \quad Z_4 &= P_{41} Z_1 + P_{42} Z_2 + P_{43} Z_3 + \epsilon^4 \\
 &= P_{41} Z_1 + P_{42} Z_2 + P_{43} (P_{31} Z_1 + P_{32} Z_2 + \epsilon^3) + \epsilon^4 \\
 &= P_{41} Z_1 + P_{42} Z_2 + P_{43} P_{31} Z_1 + P_{43} P_{32} Z_2 + (P_{43} \epsilon^3 + \epsilon^4) \\
 &= (P_{41} + P_{43} P_{31}) Z_1 + (P_{42} + P_{43} P_{32}) Z_2 + \epsilon^4 \\
 &= q_{41} Z_1 + q_{42} Z_2 + \epsilon^4
 \end{aligned}$$

ในที่นี้ $q_{41} = P_{41} + P_{43} P_{31}$
               = อิทธิพลรวมของ Z_1 ที่มีต่อ Z_4
 P_{41} = อิทธิพลทางตรงของ Z_1 ที่มีต่อ Z_4
 $P_{43} P_{31}$ = อิทธิพลทางอ้อมของ Z_1 ที่มีต่อ Z_4 ผ่าน Z_3

นั่นคือ $P_{43} P_{31} = q_{41} - P_{41}$ ————— (9)

และ $q_{42} = P_{42} + P_{43} P_{32}$
               = อิทธิพลรวมของ Z_2 ที่มีต่อ Z_4
 P_{42} = อิทธิพลทางตรงของ Z_2 ที่มีต่อ Z_4
 $P_{43} P_{32}$ = อิทธิพลทางอ้อมของ Z_2 ที่มีต่อ Z_4 ผ่าน Z_3

นั่นคือ $P_{43} P_{32} = q_{42} - P_{42}$ ————— (10)

$$\begin{aligned}
 \text{จาก (5.)} \quad Z_5 &= P_{51} Z_1 + P_{52} Z_2 + P_{53} Z_3 + P_{54} (P_{41} Z_1 + P_{42} Z_2 + P_{43} Z_3 + \epsilon^4) + \epsilon^5 \\
 &= P_{51} Z_1 + P_{52} Z_2 + P_{53} Z_3 + P_{54} P_{41} Z_1 + P_{54} P_{42} Z_2 + P_{54} P_{43} Z_3 \\
 &\quad + (P_{54} \epsilon^4 + \epsilon^5) \\
 &= (P_{51} + P_{54} P_{41}) Z_1 + (P_{52} + P_{54} P_{42}) Z_2 + (P_{53} + P_{54} P_{43}) Z_3 + \epsilon^5 \\
 &= q_{51}^* Z_1 + q_{52}^* Z_2 + q_{53}^* Z_3 + \epsilon^5 \\
 &= q_{51}^* Z_1 + q_{52}^* Z_2 + q_{53}^* (P_{31} Z_1 + P_{32} Z_2 + \epsilon^3) + \epsilon^5 \\
 &= q_{51}^* Z_1 + q_{52}^* Z_2 + q_{53}^* P_{31} Z_1 + q_{53}^* P_{32} Z_2 + (q_{53}^* \epsilon^3 + \epsilon^5) \\
 &= (q_{51}^* + q_{53}^* P_{31}) Z_1 + (q_{52}^* + q_{53}^* P_{32}) Z_2 + \epsilon^5 \\
 &= q_{51}^* Z_1 + q_{52}^* Z_2 + \epsilon^5
 \end{aligned}$$

นั่นคือ $q_{51}^* = P_{51} + P_{54} P_{41}$ $\therefore P_{54} P_{41} = q_{51}^* - P_{51}$ — (11)
 $q_{52}^* = P_{52} + P_{54} P_{42}$ $\therefore P_{54} P_{42} = q_{52}^* - P_{52}$ — (12)
 $q_{53}^* = P_{53} + P_{54} P_{43}$ $\therefore P_{54} P_{43} = q_{53}^* - P_{53}$ — (13)
 $q_{51} = q_{51}^* + q_{53}^* P_{31}$ $\therefore q_{53}^* P_{31} = q_{51} - q_{51}^*$ — (14)

$$q_{52} = q_{52}^* + q_{53}^* P_{32} \quad \therefore q_{53}^* P_{32} = q_{52} - q_{52}^* \quad \text{--- (15)}$$

$$\begin{aligned} \text{จาก (6) } Z_6 &= P_{61} Z_1 + P_{62} Z_2 + P_{63} Z_3 + P_{64} Z_4 + P_{65} (P_{51} Z_1 + P_{52} Z_2 + P_{53} Z_3 \\ &\quad + P_{54} Z_4 + \epsilon 5) + \epsilon 6 \\ &= P_{61} Z_1 + P_{62} Z_2 + P_{63} Z_3 + P_{64} Z_4 + P_{65} P_{51} Z_1 + P_{65} P_{52} Z_2 + \\ &\quad P_{65} P_{53} Z_3 + P_{65} P_{54} Z_4 + (P_{65} \epsilon 5 + \epsilon 6) \\ &= (P_{61} + P_{65} P_{51}) Z_1 + (P_{62} + P_{65} P_{52}) Z_2 + (P_{63} + P_{65} P_{53}) Z_3 \\ &\quad + (P_{64} + P_{65} P_{54}) Z_4 + \epsilon 6 \\ &= q_{61}^{2*} Z_1 + q_{62}^{2*} Z_2 + q_{63}^{2*} Z_3 + q_{64}^{2*} Z_4 + \epsilon 6 \\ &= q_{61}^{2*} Z_1 + q_{62}^{2*} Z_2 + q_{63}^{2*} Z_3 + q_{64}^{2*} (P_{41} Z_1 + P_{43} Z_2 + P_{43} Z_3 + \epsilon 4) \epsilon 6 \\ &= (q_{61}^{2*} + q_{64}^{2*} P_{41}) Z_1 + (q_{62}^{2*} + q_{64}^{2*} P_{42}) Z_2 + (q_{63}^{2*} + q_{64}^{2*} P_{43}) Z_3 \\ &\quad + (q_{64}^{2*} \epsilon 4 + \epsilon 6) \\ &= q_{61}^* Z_1 + q_{62}^* Z_2 + q_{63}^* Z_3 + \epsilon "6 \\ &= q_{61}^* Z_1 + q_{62}^* Z_2 + q_{63}^* (P_{31} Z_1 + P_{32} Z_2 + \epsilon 3) + \epsilon "6 \\ &= (q_{61}^* + q_{63}^* P_{31}) Z_1 + (q_{62}^* + q_{63}^* P_{32}) Z_2 + (q_{63}^* \epsilon 3 + \epsilon "6) \\ &= q_{61}^* Z_1 + q_{62}^* Z_2 + \epsilon "6 \end{aligned}$$

ผู้คิด

$$\begin{aligned} q_{61}^{2*} &= P_{61} + P_{65} P_{51} \quad \therefore P_{65} P_{51} = q_{61}^{2*} - P_{61} \quad \text{--- (16)} \\ q_{62}^{2*} &= P_{62} + P_{65} P_{52} \quad \therefore P_{65} P_{52} = q_{62}^{2*} - P_{62} \quad \text{--- (17)} \\ q_{63}^{2*} &= P_{63} + P_{65} P_{53} \quad \therefore P_{65} P_{53} = q_{63}^{2*} - P_{63} \quad \text{--- (18)} \\ q_{64}^{2*} &= P_{64} + P_{65} P_{54} \quad \therefore P_{65} P_{54} = q_{64}^{2*} - P_{64} \quad \text{--- (19)} \\ q_{61}^* &= q_{61}^{2*} + q_{64}^* P_{41} \quad \therefore q_{64}^* P_{41} = q_{61}^* - q_{61}^{2*} \quad \text{--- (20)} \\ q_{62}^* &= q_{62}^{2*} - q_{64}^* P_{42} \quad \therefore q_{64}^* P_{42} = q_{62}^* - q_{62}^{2*} \quad \text{--- (21)} \\ q_{63}^* &= q_{63}^{2*} - q_{64}^* P_{43} \quad \therefore q_{64}^* P_{43} = q_{63}^* - q_{63}^{2*} \quad \text{--- (22)} \\ q_{61}^* &= q_{61}^{2*} - q_{63}^* P_{31} \quad \therefore q_{63}^* P_{31} = q_{61}^* - q_{61}^{2*} \quad \text{--- (23)} \\ q_{62}^* &= q_{62}^{2*} - q_{63}^* P_{32} \quad \therefore q_{63}^* P_{32} = q_{62}^* - q_{62}^{2*} \quad \text{--- (24)} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{จาก (7) } Z_7 &= P_{71} Z_1 + P_{72} Z_2 + P_{73} Z_3 + P_{74} Z_4 + P_{75} Z_5 + P_{76} Z_6 + \epsilon 7 \\ &= P_{71} Z_1 + P_{72} Z_2 + P_{73} Z_3 + P_{74} Z_4 + P_{75} Z_5 + P_{76} (P_{61} Z_1 + P_{62} Z_2 \\ &\quad + P_{63} Z_3 + P_{64} Z_4 + P_{65} Z_5 + \epsilon 6) + \epsilon 7 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
&= (P_{71} + P_{76} P_{61}) Z1 + (P_{72} + P_{76} P_{62}) Z2 + (P_{73} + P_{76} P_{63}) Z3 \\
&\quad + (P_{74} + P_{76} P_{64}) Z4 + (P_{75} + P_{76} P_{65}) Z5 + (P_{76} \epsilon^6 + \epsilon^7) \\
&= q_{71}^{3*} Z1 + q_{72}^{3*} Z2 + q_{73}^{3*} Z3 + q_{74}^{3*} Z4 + q_{75}^{3*} Z5 + \epsilon^7 \\
&= q_{71}^{3*} Z1 + q_{72}^{3*} Z2 + q_{73}^{3*} Z3 + q_{74}^{3*} Z4 + q_{75}^{3*} (P_{51} Z1 + P_{52} Z2 + P_{53} Z3 \\
&\quad + P_{54} Z4 + \epsilon^5) + \epsilon^7 \\
&= (q_{71}^{3*} + q_{75}^{3*} P_{51}) Z1 + (q_{72}^{3*} + q_{75}^{3*} P_{52}) Z2 + (q_{73}^{3*} + q_{75}^{3*} P_{53}) Z3 \\
&\quad + (q_{74}^{3*} + q_{75}^{3*} P_{54}) Z4 + (q_{75}^{3*} \epsilon^5 + \epsilon^7) \\
&= q_{71}^{2*} Z1 + q_{72}^{2*} Z2 + q_{73}^{2*} Z3 + q_{74}^{2*} Z4 + \epsilon^7 \\
&= q_{71}^{2*} Z1 + q_{72}^{2*} Z2 + q_{73}^{2*} Z3 + q_{74}^{2*} (P_{41} Z1 + P_{42} Z2 + P_{43} Z3 + \epsilon^4) + \epsilon^7 \\
&= (q_{71}^{2*} + q_{74}^{2*} P_{41}) Z1 + (q_{72}^{2*} + q_{74}^{2*} P_{42}) Z2 + (q_{73}^{2*} + q_{74}^{2*} P_{43}) Z3 \\
&\quad + (q_{74}^{2*} \epsilon^4 + \epsilon^7) \\
&= q_{71}^{*} Z1 + q_{72}^{*} Z2 + q_{73}^{*} Z3 + \epsilon^7 \\
&= q_{71}^{*} Z1 + q_{72}^{*} Z2 + q_{73}^{*} (P_{31} Z1 + P_{32} Z2 + \epsilon^3) + \epsilon^7 \\
&= (q_{71}^{*} + q_{73}^{*} P_{31}) Z1 + (q_{72}^{*} + q_{73}^{*} P_{32}) Z2 + (q_{73}^{*} \epsilon^3 + \epsilon^7) \\
&= q_{71}^{*} Z1 + q_{72}^{*} Z2 + \epsilon^7
\end{aligned}$$

นั่นคือ	q_{71}^{3*}	$= P_{71} + P_{76} P_{61}$	$\therefore P_{76} P_{61} = q_{71}^{3*} - P_{71}$	---(25)
	q_{72}^{3*}	$= P_{72} + P_{76} P_{62}$	$\therefore P_{76} P_{62} = q_{72}^{3*} - P_{72}$	---(26)
	q_{73}^{3*}	$= P_{73} + P_{76} P_{63}$	$\therefore P_{76} P_{63} = q_{73}^{3*} - P_{73}$	---(27)
	q_{74}^{3*}	$= P_{74} + P_{76} P_{64}$	$\therefore P_{76} P_{64} = q_{74}^{3*} - P_{74}$	---(28)
	q_{75}^{3*}	$= P_{75} + P_{76} P_{65}$	$\therefore P_{76} P_{65} = q_{75}^{3*} - P_{75}$	---(29)
	q_{71}^{2*}	$= q_{71}^{3*} + q_{75}^{3*} P_{51}$	$\therefore q_{75}^{3*} P_{51} = q_{71}^{2*} - q_{71}^{3*}$	---(30)
	q_{72}^{2*}	$= q_{72}^{3*} + q_{75}^{3*} P_{52}$	$\therefore q_{75}^{3*} P_{52} = q_{72}^{2*} - q_{72}^{3*}$	---(31)
	q_{73}^{2*}	$= q_{73}^{3*} + q_{75}^{3*} P_{53}$	$\therefore q_{75}^{3*} P_{53} = q_{73}^{2*} - q_{73}^{3*}$	---(32)
	q_{74}^{2*}	$= q_{74}^{3*} + q_{75}^{3*} P_{54}$	$\therefore q_{75}^{3*} P_{54} = q_{74}^{2*} - q_{74}^{3*}$	---(33)
	q_{71}^{*}	$= q_{71}^{2*} + q_{74}^{2*} P_{41}$	$\therefore q_{74}^{2*} P_{41} = q_{71}^{*} - q_{71}^{2*}$	---(34)
	q_{72}^{*}	$= q_{72}^{2*} + q_{74}^{2*} P_{42}$	$\therefore q_{74}^{2*} P_{42} = q_{72}^{*} - q_{72}^{2*}$	---(35)
	q_{73}^{*}	$= q_{73}^{2*} + q_{74}^{2*} P_{43}$	$\therefore q_{74}^{2*} P_{43} = q_{73}^{*} - q_{73}^{2*}$	---(36)
	q_{71}^{*}	$= q_{71}^{*} + q_{73}^{*} P_{31}$	$\therefore q_{73}^{*} P_{31} = q_{71}^{*} - q_{71}^{*}$	---(37)
	q_{72}^{*}	$= q_{72}^{*} + q_{73}^{*} P_{32}$	$\therefore q_{73}^{*} P_{32} = q_{72}^{*} - q_{72}^{*}$	---(38)

ค. วิธีการคำนวนหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r_{ij}) โดยใช้วิธีการคำนวนของ Kerlinger (1973, 534) จากแผนภาพที่ 2.1

$$\text{จด} \quad r_{ij} = \frac{1}{n} \sum z_i z_j$$

$$\therefore r_{12} = \text{coefficient of correlation} \quad (1)$$

$$\begin{aligned} r_{13} &= \frac{1}{n} \sum z_1 z_3 \\ &= \frac{1}{n} \sum z_1 (P_{31} z_1 + P_{32} z_2 + \epsilon_3) \\ &= P_{31} \frac{1}{n} \sum z_1 z_1 + P_{32} \frac{1}{n} \sum z_1 z_2 + \frac{1}{n} \sum z_1 \epsilon_3 \end{aligned}$$

$$\text{เมื่อ } \frac{1}{n} \sum z_1 z_1 = 1$$

$$\frac{1}{n} \sum z_1 \epsilon_3 = 0$$

$$\frac{1}{n} \sum z_1 z_2 = r_{12}$$

$$\therefore r_{13} = P_{31} + P_{32} r_{12} \quad (2)$$

$$\begin{aligned} r_{14} &= \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n z_1 z_4 = \frac{1}{n} \sum z_1 (P_{41} z_1 + P_{42} z_2 + P_{43} z_3 + \epsilon_4) \\ &= P_{41} \frac{1}{n} \sum z_1 z_1 + P_{42} \frac{1}{n} \sum z_1 z_2 + P_{43} \frac{1}{n} \sum z_1 z_3 + \frac{1}{n} \sum z_1 \epsilon_4 \end{aligned}$$

$$\text{เมื่อ } \frac{1}{n} \sum z_1 z_1 = 1 \quad \frac{1}{n} \sum z_1 \epsilon_4 = 0$$

$$\therefore r_{14} = P_{41} + P_{42} r_{12} + P_{43} r_{31} \quad (3)$$

$$\begin{aligned} r_{15} &= \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n z_1 z_5 = \frac{1}{n} \sum z_1 (P_{51} z_1 + P_{52} z_2 + P_{53} z_3 + P_{54} z_4 + \epsilon_5) \\ &= P_{51} \frac{1}{n} \sum z_1 z_1 + P_{52} \frac{1}{n} \sum z_1 z_2 + P_{53} \frac{1}{n} \sum z_1 z_3 + P_{54} \frac{1}{n} \sum z_1 z_4 \\ &\quad + \frac{1}{n} \sum z_1 \epsilon_5 \end{aligned}$$

$$\text{if } \frac{1}{n} \sum z_1 \epsilon_5 = 0$$

$$\therefore r_{15} = P_{51} + P_{52} r_{21} + P_{53} r_{31} + P_{54} r_{41} \quad (4)$$

$$\begin{aligned} r_{16} &= \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n z_1 z_6 = \frac{1}{n} \sum z_1 (P_{61} z_1 + P_{62} z_2 + P_{63} z_3 + P_{64} z_4 + P_{65} z_5 + \epsilon_6) \\ &= P_{61} \frac{1}{n} \sum z_1 z_1 + P_{62} \frac{1}{n} \sum z_1 z_2 + P_{63} \frac{1}{n} \sum z_1 z_3 + P_{64} \frac{1}{n} \sum z_1 z_4 \\ &\quad + P_{65} \frac{1}{n} \sum z_1 z_5 + \frac{1}{n} \sum z_1 \epsilon_6 \end{aligned}$$

$$\text{if } \frac{1}{n} \sum z_1 \epsilon_6 = 0$$

$$\therefore r_{16} = P_{61} + P_{62} r_{21} + P_{63} r_{31} + P_{64} r_{41} + P_{65} r_{51} \quad (5)$$

$$\begin{aligned} r_{17} &= \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n z_1 z_7 = \frac{1}{n} \sum z_1 (P_{71} z_1 + P_{72} z_2 + P_{73} z_3 + P_{74} z_4 + P_{75} z_5 + P_{76} z_6 + \epsilon_7) \\ &= P_{71} \frac{1}{n} \sum z_1 z_1 + P_{72} \frac{1}{n} \sum z_1 z_2 + P_{73} \frac{1}{n} \sum z_1 z_3 + P_{74} \frac{1}{n} \sum z_1 z_4 \\ &\quad + P_{75} \frac{1}{n} \sum z_1 z_5 + P_{76} \frac{1}{n} \sum z_1 z_6 + \frac{1}{n} \sum z_1 \epsilon_7 \end{aligned}$$

$$\text{if } \frac{1}{n} \sum z_1 \epsilon_7 = 0$$

$$\therefore r_{17} = P_{71} + P_{72} r_{21} + P_{73} r_{31} + P_{74} r_{41} + P_{75} r_{51} + P_{76} r_{61} \quad (6)$$

$$\begin{aligned} r_{23} &= \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n z_2 z_3 = \frac{1}{n} \sum z_2 (P_{31} z_1 + P_{32} z_2 + \epsilon_3) \\ &= P_{31} \frac{1}{n} \sum z_2 z_1 + P_{32} \frac{1}{n} \sum z_2 z_2 + \frac{1}{n} \sum z_2 \epsilon_3 \end{aligned}$$

$$\text{if } \frac{1}{n} \sum z_2 z_2 = 1 \text{ or } \frac{1}{n} \sum z_2 \epsilon_3 = 0$$

$$\therefore r_{23} = P_{31} r_{12} + P_{32} \quad (7)$$

$$\begin{aligned} r_{24} &= \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n z_2 z_4 = \frac{1}{n} \sum z_2 (P_{41} z_1 + P_{42} z_2 + P_{43} z_3 + \epsilon_4) \\ &= P_{41} \frac{1}{n} \sum z_2 z_1 + P_{42} \frac{1}{n} \sum z_2 z_2 + P_{43} \frac{1}{n} \sum z_2 z_3 + \frac{1}{n} \sum z_2 \epsilon_4 \end{aligned}$$

$$\text{if } \frac{1}{n} \sum z_2 \epsilon_4 = 0$$

$$\therefore r_{24} = P_{41} r_{12} + P_{42} r_{21} + P_{43} r_{32} \quad (8)$$

$$\begin{aligned}
 r_{25} &= \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n Z2Z5 = \frac{1}{n} \Sigma Z2(P_{51} Z1+P_{52} Z2+P_{53} Z3+P_{54} Z4+\epsilon_5) \\
 &= P_{51} \frac{1}{n} \Sigma Z2Z1+P_{52} \frac{1}{n} \Sigma Z2Z2+P_{53} \frac{1}{n} \Sigma Z2Z3+P_{54} \frac{1}{n} \Sigma Z2Z4 \\
 &\quad + \frac{1}{n} \Sigma Z2\epsilon_5
 \end{aligned}$$

$$\text{मा } \frac{1}{n} \Sigma Z2\epsilon_5 = 0$$

$$\therefore r_{25} = P_{51} r_{12+P_{52}+P_{53}} r_{32+P_{54}} r_{42} \quad (9)$$

$$\begin{aligned}
 r_{26} &= \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n Z2Z6 = \frac{1}{n} \Sigma Z2(P_{61} Z1+P_{62} Z2+P_{63} Z3+P_{64} Z4+P_{65} Z5+\epsilon_6) \\
 &= P_{61} \frac{1}{n} \Sigma Z2Z1+P_{62} \frac{1}{n} \Sigma Z2Z2+P_{63} \frac{1}{n} \Sigma Z2Z3+P_{64} \frac{1}{n} \Sigma Z2Z4
 \end{aligned}$$

$$+P_{65} \frac{1}{n} \Sigma Z2Z5+\frac{1}{n} \Sigma Z2\epsilon_6$$

$$\text{मा } \frac{1}{n} \Sigma Z2\epsilon_6 = 0$$

$$\therefore r_{26} = P_{61} r_{12+P_{62}+P_{63}} r_{32+P_{64}} r_{42+P_{65}} r_{52} \quad (10)$$

$$\begin{aligned}
 r_{27} &= \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n Z2Z7 = \frac{1}{n} \Sigma Z2(P_{71} Z1+P_{72} Z2+P_{73} Z3+P_{74} Z4+P_{75} Z5+P_{76} Z6+\epsilon_7) \\
 &= P_{71} \frac{1}{n} \Sigma Z2Z1+P_{72} \frac{1}{n} \Sigma Z2Z2+P_{73} \frac{1}{n} \Sigma Z2Z3+P_{74} \frac{1}{n} \Sigma Z2Z4 \\
 &\quad +P_{76} \frac{1}{n} \Sigma Z2Z6+\frac{1}{n} \Sigma Z2\epsilon_7
 \end{aligned}$$

$$\therefore r_{27} = P_{71} r_{12+P_{72}+P_{73}} r_{32+P_{74}} r_{42+P_{75}} r_{52+P_{76}} r_{62} \quad (11)$$

$$\begin{aligned}
 r_{34} &= \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n Z3Z4 = \frac{1}{n} \Sigma Z3(P_{41} Z1+P_{42} Z2+P_{43} Z3+\epsilon_4) \\
 &= P_{41} \frac{1}{n} \Sigma Z3Z1+P_{42} \frac{1}{n} \Sigma Z3Z2+P_{43} \frac{1}{n} \Sigma Z3Z3+\frac{1}{n} \Sigma Z3\epsilon_4
 \end{aligned}$$

$$\text{मा } \frac{1}{n} \Sigma Z3Z2 = 1 \text{ तथा } \frac{1}{n} \Sigma Z3\epsilon_4 = 0$$

$$\therefore r_{34} = P_{41} r_{13+P_{42}} r_{23+P_{43}} \quad (12)$$

$$r_{35} = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n Z3Z5 = \frac{1}{n} \Sigma Z3(P_{51} Z1+P_{52} Z2+P_{53} Z3+P_{54} Z4+\epsilon_5)$$

$$= P_{51} \frac{1}{n} \sum Z_3 Z_1 + P_{52} \frac{1}{n} \sum Z_3 Z_2 + P_{53} \frac{1}{n} \sum Z_3 Z_3 + P_{54} \frac{1}{n} \sum Z_3 Z_4 \\ + \frac{1}{n} \sum Z_3 \epsilon_5$$

$$\text{เมื่อ } \frac{1}{n} \sum Z_3 \epsilon_5 = 0$$

$$\therefore r_{35} = P_{51} r_{13} + P_{52} r_{23} + P_{53} + P_{54} r_{43} \quad (13)$$

$$r_{36} = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n Z_3 Z_6 = \frac{1}{n} \sum Z_3 (P_{61} Z_1 + P_{62} Z_2 + P_{63} Z_3 + P_{64} Z_4 + P_{65} Z_5 + \epsilon_6) \\ = P_{61} \frac{1}{n} \sum Z_3 Z_1 + P_{62} \frac{1}{n} \sum Z_3 Z_2 + P_{63} \frac{1}{n} \sum Z_3 Z_3 + P_{64} \frac{1}{n} \sum Z_3 Z_4 \\ + P_{65} \frac{1}{n} \sum Z_3 Z_5 + \frac{1}{n} \sum Z_3 \epsilon_6$$

$$\text{เมื่อ } \frac{1}{n} \sum Z_3 \epsilon_6 = 0$$

$$\therefore r_{36} = P_{61} r_{13} + P_{62} r_{23} + P_{63} + P_{64} r_{43} + P_{65} r_{53} \quad (14)$$

$$r_{37} = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n Z_3 Z_7 = \frac{1}{n} \sum Z_3 (P_{71} Z_1 + P_{72} Z_2 + P_{73} Z_3 + P_{74} Z_4 + P_{75} Z_5 + P_{76} Z_6 + \epsilon_7) \\ = P_{71} \frac{1}{n} \sum Z_3 Z_1 + P_{72} \frac{1}{n} \sum Z_3 Z_2 + P_{73} \frac{1}{n} \sum Z_3 Z_3 + P_{74} \frac{1}{n} \sum Z_3 Z_4 \\ + P_{75} \frac{1}{n} \sum Z_3 Z_5 + P_{76} \frac{1}{n} \sum Z_3 Z_6 + \frac{1}{n} \sum Z_3 \epsilon_7$$

$$\text{เมื่อ } \frac{1}{n} \sum Z_3 \epsilon_7 = 0$$

$$\therefore r_{37} = P_{71} r_{13} + P_{72} r_{23} + P_{73} + P_{74} r_{43} + P_{75} r_{53} + P_{76} r_{63} \quad (15)$$

$$r_{45} = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n Z_4 Z_5 = \frac{1}{n} \sum Z_4 (P_{51} Z_1 + P_{52} Z_2 + P_{53} Z_3 + P_{54} Z_4 + \epsilon_5) \\ = P_{51} \frac{1}{n} \sum Z_4 Z_1 + P_{52} \frac{1}{n} \sum Z_4 Z_2 + P_{53} \frac{1}{n} \sum Z_4 Z_3 + P_{54} \frac{1}{n} \sum Z_4 Z_4 \\ + \frac{1}{n} \sum Z_4 \epsilon_5$$

$$\text{เมื่อ } \frac{1}{n} \sum Z_4 Z_4 = 1 \text{ และ } \frac{1}{n} \sum Z_4 \epsilon_5 = 0$$

$$\therefore r_{45} = P_{51} r_{14} + P_{52} r_{24} + P_{53} r_{34} + P_{54} \quad (16)$$

$$r_{46} = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n Z_4 Z_6 = \frac{1}{n} \sum Z_4 (P_{61} Z_1 + P_{62} Z_2 + P_{63} Z_3 + P_{64} Z_4 + P_{65} Z_5 + \epsilon_6)$$

$$= P_{61} \frac{1}{n} \Sigma Z_4 Z_1 + P_{62} \frac{1}{n} \Sigma Z_4 Z_2 + P_{63} \frac{1}{n} \Sigma Z_4 Z_3$$

$$+ P_{64} \frac{1}{n} \Sigma Z_4 Z_4 + P_{65} \frac{1}{n} \Sigma Z_4 Z_5 + \frac{1}{n} \Sigma Z_4 \epsilon_6$$

$$\text{เมื่อ } \frac{1}{n} \Sigma Z_4 \epsilon_6$$

$$= 0$$

$$\therefore r_{46} = P_{61} r_{14} + P_{62} r_{24} + P_{63} r_{34} + P_{64} + P_{65} r_{54} \quad (17)$$

$$r_{47} = \frac{1}{n} \Sigma Z_4 Z_7 = \frac{1}{n} \Sigma Z_4 (P_{71} Z_1 + P_{72} Z_2 + P_{73} Z_3 + P_{74} Z_4 + P_{75} Z_5 +$$

$$+ P_{76} Z_6 + \epsilon_7)$$

$$= P_{71} \frac{1}{n} \Sigma Z_4 Z_1 + P_{72} \frac{1}{n} \Sigma Z_4 Z_2 + P_{73} \frac{1}{n} \Sigma Z_4 Z_3 +$$

$$P_{74} \frac{1}{n} \Sigma Z_4 Z_4 + P_{75} \frac{1}{n} \Sigma Z_4 Z_5 + P_{76} \frac{1}{n} \Sigma Z_4 Z_6 + \frac{1}{n} \Sigma Z_4 \epsilon_7$$

$$\text{เมื่อ } \frac{1}{n} \Sigma Z_4 \epsilon_7$$

$$= 0$$

$$\therefore r_{47} = P_{71} r_{14} + P_{72} r_{24} + P_{73} r_{34} + P_{74} + P_{75} r_{54} + P_{76} r_{64} \quad (18)$$

$$r_{56} = \frac{1}{n} Z_5 Z_6 = \frac{1}{n} \Sigma Z_5 (P_{61} Z_1 + P_{62} Z_2 + P_{63} Z_3 + P_{64} Z_4 + P_{65} Z_5 + \epsilon_6)$$

$$= P_{61} \frac{1}{n} \Sigma Z_5 Z_1 + P_{62} \frac{1}{n} \Sigma Z_5 Z_2 + P_{63} \frac{1}{n} \Sigma Z_5 Z_3$$

$$+ P_{64} \frac{1}{n} \Sigma Z_5 Z_4 + P_{65} \frac{1}{n} \Sigma Z_5 Z_5 + \frac{1}{n} \Sigma Z_5 \epsilon_6$$

$$\text{เมื่อ } \frac{1}{n} \Sigma Z_5 Z_5 = 1 \text{ และ } \frac{1}{n} \Sigma Z_5 \epsilon_6 = 0$$

$$\therefore r_{56} = P_{61} r_{15} + P_{62} r_{25} + P_{63} r_{35} + P_{64} r_{45} + P_{65} \quad (19)$$

$$r_{57} = \frac{1}{n} \Sigma Z_5 Z_7 = \frac{1}{n} \Sigma Z_5 (P_{71} Z_1 + P_{72} Z_2 + P_{73} Z_3 + P_{74} Z_4 + P_{75} Z_5 + P_{76} Z_6 + \epsilon_7)$$

$$= P_{71} \frac{1}{n} \Sigma Z_5 Z_1 + P_{72} \frac{1}{n} \Sigma Z_5 Z_2 + P_{73} \frac{1}{n} \Sigma Z_5 Z_3 + P_{74} \frac{1}{n} \Sigma Z_5 Z_4$$

$$+ P_{75} \frac{1}{n} \Sigma Z_5 Z_5 + P_{76} \frac{1}{n} \Sigma Z_5 Z_6 + \frac{1}{n} \Sigma Z_5 \epsilon_7$$

$$\text{เมื่อ } \frac{1}{n} \Sigma Z_5 \epsilon_7 = 0$$

$$\therefore r_{57} = P_{71} r_{15} + P_{72} r_{25} + P_{73} r_{35} + P_{74} r_{45} + P_{75} + P_{76} r_{65} \quad (20)$$

$$\begin{aligned}
 r_{67} &= \frac{1}{n} \sum z_6 z_7 = \frac{1}{n} \sum z_6 (p_{71} z_1 + p_{72} z_2 + p_{73} z_3 + p_{74} z_4 + p_{75} z_5 + p_{76} z_6 + \epsilon_7) \\
 &= p_{71} \frac{1}{n} \sum z_6 z_1 + p_{72} \frac{1}{n} \sum z_6 z_2 + p_{73} \frac{1}{n} \sum z_6 z_3 + p_{74} \frac{1}{n} \sum z_6 z_4 \\
 &\quad + p_{75} \frac{1}{n} \sum z_6 z_5 + p_{76} \frac{1}{n} \sum z_6 z_6 + \frac{1}{n} \sum z_6 \epsilon_7 \\
 \text{เมื่อ } \frac{1}{n} \sum z_6 z_6 &= 1 \text{ และ } \frac{1}{n} \sum z_6 \epsilon_7 = 0 \\
 \therefore r_{67} &= p_{71} r_{16} + p_{72} r_{26} + p_{73} r_{36} + p_{74} r_{46} + p_{75} r_{56} + p_{76} \epsilon_7 \quad (21)
 \end{aligned}$$

จากสมการที่ (1) ถึง สมการที่ (21) สรุปเป็นสูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จาก การคำนวณได้ดังนี้

$$r_{ij} = \sum_q p_{iq} r_{qj}$$

ประวัติผู้เชี่ยง

นางสาว โสภา เทพวรชัย เกิดวันที่ 18 มิถุนายน พ.ศ. 2492 อdle เก่อ
ครีสซานาลัย จังหวัดอุบลราชธานี สำเร็จปริญญาการศึกษาบัณฑิต จากวิทยาลัยวิชาการศึกษา
พิษณุโลก ปีการศึกษา 2514 เข้าศึกษาต่อในภาควิชาสังคมศาสตร์ สาขาวิชารัฐ บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปีการศึกษา 2523 ปัจจุบันรับราชการในตำแหน่งอาจารย์ 1
ระดับ 4 โรงเรียนอุตรดิตถ์ครุพี อำเภอเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์

